

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy předkládá vládě České republiky materiál s názvem „*Soubor opatření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v oblasti školství a vzdělávání*“, který informuje o konkrétních cílech, kterých chce Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v následujícím období dosáhnout, o opatřeních k jejich naplnění i o opatřeních, která jsou v posledních dvou letech realizována v oblasti předškolního, základního, středního i vysokoškolského vzdělávání.

Mateřské školy vytvářejí předpoklady pro celé další vzdělávání každého dítěte a zahajují organizovanou přípravu na život a další učení. Finanční prostředky potřebné na zvýšení kvality předškolního vzdělávání musí být investovány do jednotlivých navržených opatření proto, aby bylo docíleno znatelného zvýšení kvality v uvedených podstatných oblastech. Snížení počtu dětí ve třídě mateřské školy je zásadní zejména z hlediska možnosti rozvíjet optimálně všechny děti podle jejich možností. Nutnost dofinancování dalších úvazků pedagogů škol vychází ze snížení vyučovací povinnosti ředitelů MŠ, které směřuje k podpoře profesionálního řízení škol.

Dlouhodobě problematická je samotná kapacita škol. Dosavadní výzvy pro podporu rozvoje kapacit škol dosud nezajistily potřebný počet míst. Stále existují regiony ČR, kde se jich nedostává. Tuto akutní situaci je potřeba řešit cílenými dotacemi. Národní síť škol pak může fungovat pouze v případě, že školy budou skutečně dostupné obyvatelům všech obcí a že bude zajištěna jejich udržitelnost. Jednou z deficitních oblastí na úrovni základního školství je přetrvávající nedostatek pohybových aktivit. Výzkumy prokazují, že pohybový režim žáků během pobytu ve škole neodpovídá jejich fyziologickým potřebám¹. Potřebnou podporu je proto potřeba zacílit na rozšíření nabídky pohybových aktivit ve školním i zájmovém vzdělávání (program Hodina pohybu navíc, rozvoj školního sportu, podpora plavání).

Základním předpokladem kvality ve vzdělávání jsou učitelé. MŠMT musí pokračovat ve zvyšování atraktivity učitelské profese. Jedním z opatření je zavedení kariérního řádu. Na podporu kvality vzdělávání je nutné umožnit učitelům systematický profesní rozvoj a nabídnout odpovídající finanční ohodnocení, které v roce 2020 dosáhne nejméně 130 % průměrné mzdy. Bez toho není možné v ČR garantovat kvalitu personálního zajištění vzdělávání a tím ani kvalitu vzdělávání samotného.

MŠMT připravuje zcela nový model financování vysokých škol, jehož cílem, je kromě stabilizace rozpočtů vysokých škol i navyšování kvality, posilování motivačních a soutěžních prvků a systémové zajištění potřebných profesí pro rozvoj ČR. Od roku 2018 se proto předpokládá diverzifikace vysokých škol v rámci výkonnostních parametrů. Jedná se o změnu, která eliminuje současné nedostatky a respektuje misi jednotlivých vysokých škol v systému. Jedná se též o změnu, která je v kontextu zvyšování konkurenceschopnosti a kvality vysokého školství nezbytná.

V roce 2018 a v následujících letech bude MŠMT též čelit dále narůstající společenské poptávce po podpoře deficitních profesí na trhu práce. Zájemem MŠMT je rozšířit a zajistit finanční podporu vzdělávání v oborech s významnou společenskou potřebností. Již v minulých letech byla přijata dílčí opatření v nejvíce problémových oblastech lékařství, učitelství a dalších. U připravovaného systémového uchopení společenské poptávky se v důsledku jeho nutného dlouhodobějšího uplatnění projeví hlavní finanční nároky právě v roce 2018 a následujících letech.

¹ Mužík, V., & Vlček, P. et al. (2010). *Škola, Pohyb a zdraví: výzkumné výsledky a projekty*. Brno: Masarykova univerzita ve spolupráci s MSD.

Sigmund, E. & Sigmundova, D. (2011). *Pohybová aktivita pro podporu zdraví dětí a mládeže*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

MŠMT dále hodlá systémově řešit studium v doktorských studijních programech, které je přípravou na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje v akademické sféře i mimo ni. Špičková věda a výzkum jsou jednou z oblastí, ve kterých musí být ČR schopna konkurovat dalším zemím. Studenti doktorských studijních programů jsou investicí do budoucnosti, investicí do technického, sociálního a hospodářského pokroku a jsou významným faktorem, který může ČR dále posunout směrem ke znalostní ekonomice. Jako klíčové se jeví zajištění dostatečných podmínek pro studium, neboť z provedených analýz zřetelně vyplývá, že nedostatečné zajištění ekonomické a sociální situace studentů doktorských studií bývá jednou z hlavních příčin nedokončení jinak úspěšného studia, popřípadě jeho neefektivního prodlužování.

Materiál také popisuje již realizovaná opatření ve všech úrovních vzdělávací soustavy, rozvojové programy a čerpání finančních prostředků z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.